

РІШЕННЯ № 7

«Про закриття дисциплінарної справи»

9 серпня 2022 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., секретаря палати — Павліченка О.І., членів палати – Бравермана В.О., Звіздуна А.М., Ковальова Ю.В., Шолух С.Г., розглянувши у відкритому засіданні дисциплінарну справу стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Кіровоградської області № <...> від <...> р.), -

ВСТАНОВИЛА:

До КДКА Кіровоградської області, в інтересах **ОСОБА_2**, звернулася **ОСОБА_3**, зі скаргою на поведінку адвоката **ОСОБА_1**.

Рішенням дисциплінарної палати КДКА Кіровоградської області № 3 від 07.02.2022 р. стосовно адвоката було порушено дисциплінарну справу за ознаками дисциплінарного проступку, передбаченого пунктами 3, 5 частини другої статті 34 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”.

Заслухавши учасників засідання, дослідивши матеріали справи, дисциплінарною палатою встановлено наступне.

Позиція скаржника

1. Як стверджується скарзі, адвокат **ОСОБА_1**, діючи всупереч інтересам **ОСОБА_2**, змусила останнього, з метою затягування часу і перебігу строку затримання, укласти договір з іншим адвокатом – **ОСОБА_4**. Після спливу 72-х годин з моменту затримання та звільнення **ОСОБА_2** з-під варти, адвокат **ОСОБА_1** повідомила скаржнику, що він може бути вільний два-три місяці. При цьому, не роз’яснила **ОСОБА_2** (котрий перебуває на обліку у лікаря-психіатра) всі юридичні аспекти справи, зокрема, що клопотання слідчого про обрання запобіжного заходу ще перебуває на розгляді і що

підозрюваний зобов'язаний з'являтися до суду. У судових засіданнях адвокат не повідомляла слідчому судді про те, що **ОСОБА_2** перебуває на лікуванні, внаслідок чого останній був затриманий поліцією з подальшим застосуванням запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Скаржник також вказує, що адвокат **ОСОБА_1** незаконно отримала через **ОСОБА_5**, грошові кошти за надання правової допомоги. Так, 11.03.2021 р. **ОСОБА_5** сплачено адвокатам **ОСОБА_1** та **ОСОБА_4** 6000 гривень, а 14.03.2021 р. у робочому кабінеті адвоката **ОСОБА_1** їй передано ще 5000 гривень. Ці кошти надано начебто за укладення з нею договору, який адвокат обіцяла надати наступного дня.

На думку скаржника, адвокатом порушено вимоги статей 8, 15, 17 Правил адвокатської етики, частини другої статті 29 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

У скарзі ставиться питання про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності та застосування стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням із Єдиного реєстру адвокатів України.

2. У засіданнях дисциплінарної палати представниця скаржника — **ОСОБА_3** - взяла участь дистанційно (шляхом використання мобільного додатку Viber у режимі відеовиклику) та підтримала доводи скарги.

Під час усних пояснень зазначила, що з самого початку співпраці із адвокатом **ОСОБА_1** остання повідомила, що для того, щоб сина не “закрили” потрібні будуть кошти у сумі 20000 грн. на досудовому розслідуванні, та 2000 доларів США — у судовому провадженні. Після того, як **ОСОБА_3** повідомила, що таких коштів немає, **ОСОБА_1**, зазначила, що у такому разі потрібно затягувати час, упродовж якого син був затриманий, для чого вона, зокрема, залучить іншого адвоката, і син вийде із зали суду та перебуватиме на свободі 2-3 місяці. У свою чергу, **ОСОБА_3** потрібно передати їй 200 доларів США.

Приблизно 11 березня 2021 року, через сина — **ОСОБА_5** вона передала **ОСОБА_1** 3200,00 грн., а потім ще 2800, 00 грн., які **ОСОБА_1** віддала іншому адвокату.

Після того, як **ОСОБА_2** був звільнений з-під варти, він приїхав до в м. Кам'янське, де перебував у помешканні **ОСОБА_3**. У зв'язку із погіршенням його стану здоров'я, вона викликала “швидку допомогу”, але через відсутність “ковідної” довідки він не був госпіталізований. У подальшому вона зателефонувала **ОСОБА_1** та повідомила, що сина ймовірно госпіталізують, на що **ОСОБА_1** попросила надати їй інформацію про лікарню та відправити фотокопії медичних довідок. Як зазначає **ОСОБА_3**, вона відправила **ОСОБА_1** медичні документи, і попросила, за наявності сумнівів, надіслати адвокатський запит. Про факт госпіталізації було повідомлено також слідчого **ОСОБА_6**, який також попросив надати йому довідки про перебування у лікарні.

Як зазначає представниця скаржника, у подальшому, на вимогу **ОСОБА_1**, їй було передано через **ОСОБА_5** 5000, 00 грн., які були переведені на його картку.

Про результати судових засідань стосовно сина дізнавалася від слідчих **ОСОБА_7** та **ОСОБА_6**, який, зокрема, зазначив, що **ОСОБА_1** не повідомила суд про перебування сина на лікуванні, а також про те, що кошти **ОСОБА_1** отримувала незаконно, бо є “безоплатним” адвокатом.

Приблизно з 5 квітня, після того, як **ОСОБА_3** заявила **ОСОБА_1** вимогу повернення отриманих нею 5000, 00 грн., остання заблокувала телефонний зв'язок.

Порушення адвоката **ОСОБА_1** вбачає у тому, що вона не вжила належних заходів до захисту, зокрема, не повідомила суд про перебування сина на лікуванні, зазначивши, що їй не відомо його місцеперебування, не роз'яснила обов'язку з'явитися у судові засідання, приховувала відомості щодо необхідності його присутності в судових засіданнях, а також у безпідставному отриманні коштів у сумі 11 000 грн.

З приводу шахрайських дій адвоката **ОСОБА_1** вона звернулася із заявою до органів Національної поліції.

Позиція адвоката

1. У своїх письмових поясненнях, наданих під час перевірки, адвокат **ОСОБА_1** повідомила, що 08.03.2021 р. вона отримала доручення Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області № 357 щодо правової допомоги скаржнику - **ОСОБА_2**. Після отримання доручення вона провела конфіденційну зустріч із затриманим у приміщенні відділення поліції.

Розгляд клопотання слідчого про обрання **ОСОБА_2** запобіжного заходу у виді тримання під вартою був призначений слідчим суддею Добровеличківського районного суду Кіровоградської області на 10 березня 2021 року о 14 годині 00 хвилин. Прибути у судові засідання у визначений час адвокат не змогла через зайнятість в іншому судовому процесі, та фактично з'явилася до суду о 16 годині 10 хвилин, але слідчий суддя розпочав розгляд клопотання, постановивши ухвалу про залучення іншого захисника.

Під час вказаного судового засідання **ОСОБА_2** було заявлено відвід слідчому судді, після розгляду якого, за закінченням строку затримання, підозрюваний був звільнений з-під варти.

Чергове судові засідання із розгляду клопотання було призначене на 15.03.2021 р., але **ОСОБА_2** на нього не з'явився. Було з'ясовано, що він нібито уклав договір з іншим захисником, який також не з'явився на засідання. Зі слів слідчого, адвокату **ОСОБА_1** стало відомо, що її підзахисний виїхав до матері; з часу його звільнення адвокат його не бачила і не спілкувалась; спілкування відбувалося з його матір'ю через мобільний додаток Вайбер.

20.04.2021 р. адвокат **ОСОБА_4** надіслав їй на електронну пошту копію договору про надання правової допомоги з **ОСОБА_2**, а 21.04.2021 р. вона повідомила Регіональний центр з надання безоплатно вторинної правової допомоги у Кіровоградській області про припинення дії доручення № 357 від 08.03.2021 р.

На думку адвоката, **ОСОБА_3**, достеменно знаючи, що на розгляді в Добровеличківському районному суді Кіровоградської області перебуває клопотання про обрання запобіжного заходу стосовно **ОСОБА_2**, переховувала його, госпіталізувавши до лікарні під приводом нібито існуючої психічної хвороби.

ОСОБА_2, як вважає адвокат, переховувався від органів досудового слідства за сприяння своєї матері, яка з метою пом'якшення запобіжного заходу своєму сину, обрала тактику повідомлення неправдивих відомостей про адвоката.

2. У засіданнях дисциплінарної палати адвокат **ОСОБА_1** участі не брала; надала письмові пояснення, за змістом яких у березні 2021 року (точної дати не пам'ятає) **ОСОБА_5**, заходив до її офісного приміщення із метою уточнення

подальших дій щодо захисту його брата у кримінальному провадженні, та під час розмови цікавився питанням сум гонорару адвоката, який працює на підставі договору про надання правової допомоги.

Стверджує, що не отримувала від **ОСОБА_5** ні особисто, ні через посередників будь-яких коштів за правову допомогу.

3. Представник адвоката **ОСОБА_1** - адвокат **ОСОБА_8** - під час розгляду справи повідомив, що вважає скаргу безпідставною; на його думку, доказів неналежної поведінки адвоката не подано, пояснення свідка **ОСОБА_5** не можуть братися до уваги, бо він є зацікавленою стороною; подія та склад проступку відсутні, та закінчився річний строк після обставин, про які зазначається у скарзі, тому просить закрити дисциплінарну справу.

Пояснення свідків

1. Свідок **ОСОБА_5** пояснив, що на початку березня 2021 року передавав адвокату **ОСОБА_1** кошти, які **ОСОБА_3** перераховувала йому на карту Ощадбанку. Першого разу передав 6000,00 грн., по 3000,00 на двох адвокатів, а потім - окремо **ОСОБА_1** в її офісі ще 6000,00 грн. **ОСОБА_1** давала на підпис йому певний документ, який стосується, наскільки він пам'ятає, відмови від неї як захисника. До офісу він приходив зі своєю знайомою **ОСОБА_9**, але гроші передавав без її присутності. Наскільки він зрозумів, **ОСОБА_1** спочатку була "безоплатним" адвокатом, а потім запропонувала сплатити їй кошти і укласти договір, але будь-яких документів на підписання не надала.

2. Свідок **ОСОБА_9** повідомила, що є подругою **ОСОБА_5**, якому його мати - **ОСОБА_1** - перераховувала гроші, а він їх знімав через банкомат і передавав адвокату. Наскільки вона пам'ятає, у неділю, 12 числа, особисто бачила, що **ОСОБА_5** знімав кошти у сумі 5000, 00 грн., після чого вони разом пішли до офісу адвоката. До офісу вона не заходила, чекаючи на **ОСОБА_5** біля будівлі.

Пояснення інших осіб

Відповідно до письмових пояснень адвоката **ОСОБА_4** (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № <...> від <...>), 11 березня 2021 року на його мобільний телефон зателефонував **ОСОБА_5** з приводу надання правової допомоги його брату **ОСОБА_2**, який перебуває під вартою. Цього ж дня з **ОСОБА_2** був укладений договір та узгоджено правову позицію. У подальшому, із закінченням часу перебування **ОСОБА_2** під вартою, останнього було звільнено, а договір про надання правової допомоги - припинено. У будь-яких інших процесуальних діях адвокат участі не брав.

Мотиви та висновки дисциплінарної палати

Розглянувши докази, надані скаргником та адвокатом, заслухавши учасників засідання, дисциплінарна палата встановила наступне.

1. Як убачається зі скарги та усних пояснень представниці скаржника, предметом оскарження є: 1) неналежне виконання адвокатом професійних обов'язків під час розгляду клопотання слідчого про обрання запобіжного заходу щодо **ОСОБА_2** (нероз'яснення **ОСОБА_2** його обов'язку з'являтися у судові засідання з розгляду клопотання слідчого, неповідомлення слідчому судді про те, що він перебуває на лікуванні), 2) незаконне отримання від **ОСОБА_3** через **ОСОБА_5** грошових коштів за надання правової допомоги, у тому числі для передачі іншому адвокату, спонукання до укладання договору про правову допомогу з іншим адвокатом.

Згідно із позицією адвоката **ОСОБА_1**, вона вважає скаргу безпідставною та стверджує, що належним чином виконувала свої професійні обов'язки під час розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, зокрема, повідомила у судовому засіданні про перебування клієнта на лікуванні; підозрюваний (скаржник) за власною ініціативою ухилився від явки до суду; про факт укладення між скаржником та адвокатом **ОСОБА_4** договору від 11.03.2021 р. вона дізналася 20.04.2021 р., коли його копія була надіслана їй електронною поштою.

2. Палатою встановлено, що на підставі доручення від 08.03.2021 р. за № 357 Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області, адвоката **ОСОБА_1** було призначено для надання безоплатної вторинної правової допомоги **ОСОБА_2**, затриманому на підставі ст. 208 КПК України (кримінальне провадження № 12021121100000024 від 08.03.2021 р.).

10 березня 2021 року слідчим суддею Добровеличківського районного суду Кіровоградської області було розпочато розгляд клопотання т.в.о. заступника начальника відділення поліції № 2 (сmt Добровеличківка) - начальника СВ Новоукраїнського РВП ГУНП **ОСОБА_6** про застосування відносно підозрюваного **ОСОБА_2** запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Перше засідання було відкладено, у зв'язку із неможливістю явки захисника, адвоката **ОСОБА_1**, та у наступному засіданні підозрюваний заявив відвід слідчому судді, у задоволенні якого було відмовлено ухвалою Новоукраїнського районного суду Кіровоградської області від 11.03.2021 р.

11.03.2021 р. між адвокатом **ОСОБА_4** та **ОСОБА_2** був укладений договір про надання правової допомоги, предметом якого, як це убачається зі змісту самого договору та пояснень **ОСОБА_4**, є захист клієнта, який перебував під вартою, як підозрюваного у вказаному кримінальному провадженні.

Строк дії договору сторонами не визначений та обумовлений виконанням сторонами своїх зобов'язань; договір може бути розірваний згідно із вимогами чинного законодавства (пункт 2 Договору).

Адвокат **ОСОБА_4** приєднав до своїх пояснень копію договору про правову допомогу, зазначивши, що його було припинено у день його укладання; будь-яких підтверджень розірвання договору у порядку, встановленому законодавством, до пояснень не додано.

11 березня 2021 року, у зв'язку із закінченням передбаченого законом строку затримання, **ОСОБА_2** був звільнений з-під варти; розгляд клопотання слідчого слідчого судді Добровеличківського районного суду Кіровоградської області про застосування запобіжного заходу було призначено на 15.03.2021 р. о 15 годині 30 хвилин.

Після звільнення з-під варти, **ОСОБА_2** виїхав з м. Помічна Добровеличківського району Кіровоградської області до м. Кам'янське Дніпропетровської області, де проживав у матері, **ОСОБА_3**, а 17.03.2021 р. - був госпіталізований до медичного закладу "Міська лікарня № 1" та проходив стаціонарне лікування до 20.04.2021 р.

3. Адвокат **ОСОБА_1** взяла участь у судових засіданнях з розгляду клопотання слідчого про застосування запобіжного заходу стосовно **ОСОБА_2**, що були призначені на 15.03., 18.03., 01.04.2021 р.

Дослідженням аудіозаписів вказаних судових засідань встановлено, що адвокат повідомила слідчому судді про об'єктивні причини неявки підзахисного та заперечувала стосовно продовження розгляду клопотання без його участі.

Палатою також встановлено, що станом на 18.03.2021 р. до матеріалів клопотання про застосування запобіжного заходу були приєднані документи, які підтверджували факт проходження **ОСОБА_2** стаціонарного лікування у вищезгаданому медичному закладі, та адвокат повідомила слідчому судді у наступному засіданні про те, що лікування триває.

За оцінкою палати, під час судових засідань адвокат вживала необхідних заходів до захисту його прав та інтересів, і у засіданні 01.04.2021 р. заявила відвід слідчому судді після того, як він ухвалив продовжувати розгляд клопотання без участі підозрюваного.

Ухвалою колегії суддів Кропивницького апеляційного суду від 15.04.2021 р. заяву адвоката **ОСОБА_1** про відвід слідчого судді було направлено для розгляду до Маловисківського районного суду Кіровоградської області, ухвалою якого від 21.04.2021 р. - таку заяву було залишено без розгляду.

4. 21 квітня 2021 року адвокат повідомила Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області про відмову від надання правової допомоги, з огляду на обставини, визначені пунктом 3 частини першої статті 23 Закону України "Про безоплатну правову допомогу" 02.06.2011 № 3460-VI.

Ухвалою слідчого судді від 26.04.2021 р. було надано дозвіл на затримання підозрюваного **ОСОБА_2** для приводу його до суду.

У засіданні, яке відбулося 26.05.2021 р., підозрюваний заявив про відмову від захисника, а слідчим суддею винесено ухвалу про заміну захисника.

У той же день доручення на надання правової допомоги із захисту підозрюваного **ОСОБА_2** було надано іншому адвокату, а ухвалою слідчого судді - стосовно **ОСОБА_2** було застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою строком на 15 днів без визначення застави.

5. За змістом позиції представниці скаржника, надання дозволу на затримання та застосування суворого запобіжного заходу стосовно її сина стало можливим унаслідок неналежного виконання професійних обов'язків адвокатом **ОСОБА_1**, зокрема, унаслідок приховування від судді інформації про перебування сина на лікуванні, а також нероз'яснення нею **ОСОБА_2** обов'язковості явки у судові засідання.

За результатами аналізу наданих доказів, палата не знайшла підстав для висновку про обґрунтованість наведених тверджень.

Згідно із поясненнями представниці скаржника, інформацію про поведінку адвоката **ОСОБА_1** під час засідань вона отримала від слідчого **ОСОБА_6**.

Проте, палатою з достовірністю встановлено, що у судових засіданнях адвокат вказувала на поважність причин відсутності підзахисного та неможливість розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу без його участі.

Крім того, будь-якими відомостями не були спростовані доводи адвоката про те, що вона не мала можливості спілкуватися із підзахисним, починаючи з 11 березня 2021 року з огляду на перебування його в іншому місці та через відсутність у нього телефону, а всі розмови вела із його матір'ю, через мобільний додаток Viber. Спроможність доводів адвоката у цій частині впливає також із аналізу пояснень представниці скаржника та доказів, наданих нею.

Палата зауважує, що обов'язки адвоката стосовно інформування клієнта під час виконання його доручення визначені статтями 18, 26 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09.06.2017 р., зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 2019 року 15.02.2019 (далі - Правила адвокатської етики),

Так, згідно із частинами першою, п'ятою статті 18 Правил адвокатської етики, адвокат інформує клієнта щодо ведення дорученої йому справи, у тому числі щодо правової позиції у справі. Адвокат повинен неупереджено й об'єктивно повідомити клієнту наявність відомих йому фактичних і правових підстав, які можуть позитивно або негативно впливати на ймовірне виконання певного доручення.

За приписами статті 26 Правил, адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про його законні права та обов'язки. Адвокат повинен з розумною періодичністю інформувати клієнта про хід та результати виконання доручення і своєчасно відповідати на запити клієнта про стан його справи. Інформація має подаватися клієнту в обсязі, достатньому для того, щоб він міг приймати обґрунтовані рішення стосовно суті свого доручення та його виконання.

Разом із тим, як вбачається із матеріалів справи, **ОСОБА_2** та його представниця були обізнані з тим, що стосовно нього здійснюється кримінальне провадження та продовжується розгляд клопотання про застосування запобіжного заходу.

Прибуття за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості — завчасне повідомлення про це зазначених осіб - є обов'язком підозрюваного, встановленим частиною сьомою статті 42 Кримінального процесуального кодексу України, як сторони кримінального провадження; натомість, забезпечення фактичної явки підзахисного до суду не відноситься до професійних обов'язків адвоката.

Відповідно до усталеної практики Європейського суду з прав людини, заінтересовані особи в розумні інтервали часу мають вживати заходів, щоб дізнатись про стан відомого їм судового провадження (рішення у справі Пономарьов проти України", та "Трух проти України"); сторона, яка залучена до судового розгляду справи, зобов'язана з розумним інтервалом часу сама цікавитись провадженням у її справі, добросовісно користуватися належними їй процесуальними правами та неухильно виконувати процесуальні обов'язки (рішення у справі "Нешев проти Болгарії" від 28 жовтня 2004 року).

У матеріалах справи відсутні докази введення адвокатом в оману скаржника чи його представницю стосовно змісту обов'язків підозрюваного, а так само - докази несвоєчасної відповіді на запити підзахисного, які стосуються провадження.

Отже, дослідивши обставини справи у контексті суттєвих доводів скарги, дисциплінарна палата не встановила об'єктивних відомостей про порушення адвокатом професійних обов'язків, які могли перешкоджати підозрюваному **ОСОБА_2** належним чином виконувати його процесуальні обов'язки чи могли призвести до порушення його прав та законних інтересів.

Одночасно палата звертає увагу на те, що відповідно до частини третьої статті 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі по тексту – Закон № 5076-VI) не є підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності винесення судом або іншим органом рішення не на користь його клієнта, скасування або зміна судового рішення або рішення іншого органу, винесеного у справі, в якій адвокат здійснював захист, представництво або надавав інші види правової допомоги, якщо при цьому не було вчинено дисциплінарного проступку.

6. Стосовно доводів про спонукання до укладання договору про правничу допомогу з адвокатом **ОСОБА_4** палатою береться до уваги наступне.

Як убачається із пояснень адвоката **ОСОБА_4**, ініціатива стосовно укладання з ним договору виходила від **ОСОБА_5**.

Встановлено, що договір від 11.03.2021 р. був підписаний підозрюваним **ОСОБА_2**, і докази його подальшого припинення (окрім пояснень адвоката) — не надані.

Окрім пояснень представниці скаржника, інші відомості про вчинення адвокатом **ОСОБА_1** оскаржуваних у цій частині дій відсутні.

7. Представниця скаржника також стверджує, що здійснюючи на підставі доручення регіонального центру надання безоплатної правової допомоги захист **ОСОБА_2**, адвокат **ОСОБА_1** заявила вимогу про надання їй коштів у сумі 11 000 грн. , які фактично були передані їй через **ОСОБА_5**.

На підтвердження доводів про вчинення адвокатом дисциплінарного проступку представниця скаржника посилається на роздруковану паперову копію скріншотів власних повідомлень адвокату стосовно заволодіння нею коштів обманним шляхом, копії квитанцій, якими засвідчено перерахування **ОСОБА_3** (за її словами — на картковий рахунок **ОСОБА_5**) коштів: у сумі 4020, 00 грн. (11.03.2021 р. о 09:14); у сумі - 500, 00 грн. (11.03.2021 р. о 16:14); у сумі 400, 00 грн. (11.03.2021 р. о 18:09); у сумі 6050, 00 грн. (13.03.2021 р. о 13:17); пояснення свідків **ОСОБА_5** та **ОСОБА_9**.

Під час оцінки доводів скарги та поданих на їх підтвердження доказів палата враховує наступне.

Зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави та порядок надання безоплатної правової допомоги, державні гарантії щодо надання безоплатної правової допомоги визначаються Законом України “Про безоплатну правову допомогу” від 02.06.2011 р. № 3460-VI (далі — “Закон № 3460-VI”).

Відповідно до частини першої статті 1 Закону № 3460-VI безоплатна правова допомога - правова допомога, що гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел.

Безоплатна вторинна правова допомога - вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя. Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг: захист; здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру (стаття 13 Закону № 3460-VI).

Згідно із частиною другою статті 29 Закону № 3460-VI фінансування безоплатної вторинної правової допомоги здійснюється за рахунок видатків Державного бюджету України.

Отже, у випадку надання безоплатної вторинної правничої допомоги, оплата адвокатської діяльності та витрат адвоката здійснюється винятково за рахунок видатків Державного бюджету. При цьому, за приписами частини п'ятої статті 17 Правил адвокатської етики, адвокат, який здійснював (здійснює) захист клієнта за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, не має права приймати доручення на надання професійної правничої (правової) допомоги цьому ж клієнту у цьому провадженні, на підставі договору про надання професійної правничої (правової) допомоги.

За змістом позиції представниці скаржника, сутність протиправних дій адвоката полягає у заволодінні коштами шляхом обману - під приводом нібито наявності підстав для отримання гонорару за здійснення захисту у рамках кримінального провадження стосовно **ОСОБА_2**.

Таким чином, доводи скарги у цій частині повністю охоплюються твердженнями про дії, які мають ознаки вчинення діянь, протиправність та караність яких визначається законом про кримінальну відповідальність (зокрема, диспозицією статті 190 КК України), із заявою про вчинення яких представник скаржниці звернулася до органу досудового розслідування.

Так, як убачається із пояснень представниці скаржника, 01.11.2021 р. вона звернулася до відділу поліції у м. Кам'янське із заявою про вчинення адвокатом **ОСОБА_1**, кримінального правопорушення у формі шахрайства, та у подальшому оскаржувала бездіяльність слідчого у суді; на даний час справа за цією заявою перебуває у провадженні органу досудового розслідування.

За змістом ухвали слідчого судді Баглійського районного суду м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області від 10.11.2021 р. у справі № 207/4824/21 за скаргою **ОСОБА_3** на бездіяльність слідчого, 01.11.2021 р. вона звернулася до відділення поліції № 2 Кам'янського РУП ГНП у Дніпропетровській області із заявою про кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 190 КК України.

У заяві **ОСОБА_3** зазначила, що **ОСОБА_1**, діючи як адвокат на підставі доручення № 357 від 08.03.2021 р., виданого Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Кіровоградській області, видаючи себе за особистого адвоката по договору, шляхом обману, вимагала та отримала від неї

грошові кошти в загальній сумі 11000 грн. за здійснення захисту її сина, **ОСОБА_2** у кримінальному провадженні.

Палатою встановлено, що відомості про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 190 КК України, були внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Адвокат **ОСОБА_1** стверджує, що у своєму офісі вона дійсно спілкувалася з **ОСОБА_2** з приводу можливості укладання договору про правничу допомогу, але будь-яких коштів від нього вона не отримувала.

З огляду на викладене, системно проаналізувавши релевантні положення чинного законодавства (статті 62, 129 Конституції України, статті 1, 2, 7, 9 Кримінального процесуального кодексу України, статті 31, 32, 33, 34 Закону № 5076-VI та інші), палата дійшла переконання, що діяльність зі збирання, перевірки та оцінки доказів, ухвалення передбачених законом рішень задля встановлення наявності чи відсутності ознак, події та складу діяння, відомості про яке викладені у скарзі, повинні здійснюватися під час кримінального провадження.

У свою чергу, згідно із пунктом 2 частини першої статті 31 Закону № 5076-VI право на заняття адвокатською діяльністю зупиняється у разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення кримінального правопорушення, крім випадку, передбаченого пунктом 6 частини першої статті 32 цього Закону. Набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину, а також нетяжкого злочину, за який призначено покарання у виді позбавлення волі є підставою для припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

Надаючи оцінку доводам скарги, у контексті сукупності поданих доказів, у межах компетенції дисциплінарних органів адвокатури України та основних засад здійснення дисциплінарного провадження, палата звертає увагу на те, що відповідно до частин першої, другої статті 33 Закону № 5076-VI адвоката може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом. Дисциплінарне провадження - процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Згідно із частиною другою статті 34 Закону № 5076-VI дисциплінарним проступком адвоката є: порушення вимог несумісності, порушення присяги адвоката або правил адвокатської етики, розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення, невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків, невиконання рішень органів адвокатського самоврядування, порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Відповідно до статті 70 Правил адвокатської етики, при застосуванні дисциплінарних стягнень дисциплінарні органи адвокатури України мають виходити із загальних засад юридичної відповідальності, зокрема, повинні застосовувати дисциплінарні стягнення лише за винні порушення. Адвокат вважається невинуватим у вчиненні дисциплінарного проступку і не може бути підданий дисциплінарному стягненню, доки його вину не буде доведено в законному порядку і встановлено рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності. Адвокат не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні дисциплінарного проступку. Обов'язок доказування вини

адвоката у вчиненні дисциплінарного проступку покладається на особу, яка ініціює питання дисциплінарної відповідальності відносно адвоката. Звинувачення адвоката не може ґрунтуватися на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини адвоката тлумачаться на його користь. Щодо відносин дисциплінарної відповідальності адвокатів діє презумпція невинуватості.

Палата вважає, що наявні у справі докази, зокрема зміст повідомлень представниці скаржника, у якій існує конфлікт із адвокатом **ОСОБА_1**, пояснення **ОСОБА_5**, який є сином представниці скаржника, пояснення **ОСОБА_9**, яка не бачила факту передачі коштів, та банківські квитанції про перерахування **ОСОБА_3** коштів **ОСОБА_5**, у контексті відсутності інших об'єктивних відомостей про вказані обставини, не є достатніми для достовірного висновку про доведеність вчинення **ОСОБА_1** оскаржуваного діяння.

У рамках дисциплінарного провадження, у контексті доводів скарги про порушення професійних обов'язків адвоката в частині безпідставного отримання коштів під час надання безоплатної правничої допомоги, факту вчинення протиправного діяння, поза розумним сумнівом, не встановлено.

8. На виконання імперативних приписів принципу презумпції невинуватості, палата констатує недоведеність факту порушення адвокатом **ОСОБА_1** своїх професійних обов'язків та Правил адвокатської етики.

Дисциплінарна палата дійшла висновку про те, що відомості, на підставі яких було порушено дисциплінарну справу, не знайшли свого підтвердження за результатами розгляду та оцінки поданих сторонами доказів у їх сукупності.

З огляду на викладене, дисциплінарна справа підлягає закриттю, що не позбавляє заінтересованих осіб можливості доводити факти неправомірності дій адвоката у рамках кримінального провадження чи судових справ та відстоювати свої права у відповідному порядку, визначеному законодавством.

Керуючись статтями 33, 37, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», статтею 70 Правил адвокатської етики, дисциплінарна палата

ВИРІШИЛА:

Дисциплінарну справу стосовно адвоката **ОСОБА_1** (свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю № <...> від <...> р., видане на підставі рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Кіровоградської області № <...> від <...> р.), порушену рішенням дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії Кіровоградської області за № 3 від 7 лютого 2022 року, закрити.

Відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення дисциплінарної палати може бути оскаржено адвокатом чи особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Голова дисциплінарної палати

Олександр Квашук

Секретар палати

Олександр Павліченко